

Fødevarestyrelsen
Stationsparken 31-33
2600 Glostrup

Sendt til: okologi@fvst.dk
j.nr.: 2021-29-31-00253

Den 15. oktober 2021

Høringsvar til revideret bekendtgørelse om økologiske fødevarer og økologisk akvakultur m.v.

Dansk Erhverv har modtaget høring over revideret bekendtgørelse om økologiske fødevarer og økologisk akvakultur m.v., og har følgende bemærkninger til forslaget.

Generelle bemærkninger

Dansk Erhverv vil gerne starte med at kvittere for det gode samarbejde og den åbne dialog, vi har haft med Fødevarestyrelsen både under forhandlingerne af Europa-Parlamentets og Rådets forordning om økologisk produktion og mærkning af økologiske produkter fra 2018, men også i arbejdet med den nationale implementering af samme forordningen, som nu skal fremgå af bekendtgørelse om økologiske fødevarer og økologisk akvakultur m.v.

I Dansk Erhverv er vi generelt positive over for troværdige, uafhængige og relevante mærkningsordninger, såsom Ø-mærket og EU's økologilogo. Vi mener samtidig, at det er nødvendigt med regelmæssig opdatering af reglerne på fødevarerområdet, for at følge med den hastige udvikling på markedet. Dog indeholder den seneste opdatering af økologiforordningen fra 2018 en stor barriere for detailhandlens salg af økologiske fødevarer, idet de fremover, som noget nyt, bliver underlagt økologificering og -kontrol i hver enkelt butik. Det betyder, at alle butikker der sælger økologiske fødevarer i løssalg, fremover skal føre et detaljeret regnskab over indgående mængder, spild og salg af ikke-færdigpakke økologiske varer - dette med betydelige administrative og økonomiske omkostninger til følge. Alternativet til økologificering og -kontrol er, at butikkerne stopper med at sælge økologiske fødevarer i løssalg, for på den måde at kunne bibeholde det nuværende kontroltryk og -krav. I stedet vil de økologiske fødevarer kun blive solgt i færdigpakket form, med et øget emballageforbrug til følge, eller også vil udvalget af økologiske fødevarer i butikkerne blive reduceret.

Det er således Dansk Erhvervs vurdering, at den nye økologiforordning vil komme til at begrænse såvel udbud som produktudvikling af økologiske fødevarer, og dermed få forbruget til at falde eller stagnere, hvilket ikke er i tråd med hverken EU Kommissionens eller den danske regerings ambitioner på området. Vi opfordrer derfor myndighederne til også fremadrettet at kæmpe for, at kravet om økologificering og -kontrol i butikker der sælger til den endelige forbruger, bliver slettet igen, næsten gang økologiforordningen skal opdateres.

Specifikke bemærkninger

Kapitel 3: Anmeldelse og kontrol

I § 5, stk. 4 fremgår det, at detailvirksomheder er undtaget fra at anmelde markedsføring eller opbevaring af økologiske fødevarer eller petfood, hvis salget af uindpakkede økologiske produkter ikke overstiger 5000 kg pr. år, eller ikke udgør en årlig omsætning på mere end 20.000 EUR. I bekendtgørelsen er der dog ikke fastlagt nogen definition af ”uindpakkede produkter”. For at minimere de administrative konsekvenser ved det nye krav om økologikontrol i detailhandlen, og øge muligheden for, at visse mindre butikker kan undtages helt, opfordrer Dansk Erhverv til, at ”uindpakkede produkter” defineres som produkter, der ikke enkeltvis kan identificeres som økologiske, dvs. produkter i løssalg, som hverken er pakket ind i plastik, pap og lign., produkter som ikke er samlet i bundt med fx et bånd eller banderole omkring, og produkter, som ikke på anden vis er markeret som værende økologiske, fx via individuelle klistermærker eller lasermærkning af overfladen.

I § 5, stk. 1 fremgår det, at erhvervsdrivende skal anmelde deres aktiviteter til Fødevarestyrelsen med henblik på at blive økologificeret.

For at lette de administrative byrder for både Fødevarestyrelsen og de erhvervsdrivende foreslår Dansk Erhverv, at det for kædevirksomheder bliver muligt, at hovedkontoret kan anmelde aktiviteten for alle kædens butikker på én gang. Det vil betyde, at Fødevarestyrelsen i visse tilfælde vil modtage en samlet anmeldelse fra kæden på vegne af alle dens butikker, i stedet for fx 500 individuelle anmeldelser.

I § 7, stk. 6 fremgår det, at de aktiviteter, der skal certificeres, først kan påbegyndes, når endelig økologirapport er meddelt af Fødevarestyrelsen til den erhvervsdrivende.

Første gang alle detailvirksomheder skal certificeres, ser vi dog slet ikke dette som muligt i praksis. Vi antager, at den reviderede bekendtgørelse om økologiske fødevarer og økologisk akvakultur m.v. udkommer engang i december, så den kan træde i kraft den 1. januar 2022. Ifølge kravet i § 7, stk. 6 skal alle detailvirksomheder (potentielt op til 3000 i Danmark), som ønsker økologificering anmelde dette på én gang til Fødevarestyrelsen, når bekendtgørelsen udkommer, og de må ikke påbegynde deres økologiske aktiviteter, før Fødevarestyrelsen har udarbejdet en økologirapport til dem. Vores erfaringer viser, at Fødevarestyrelsen normalt bruger 2-3 måneder på at udarbejde en økologirapport. Det vil betyde, at detailvirksomhederne ikke må markedsføre økologiske fødevarer i en periode fra den 1. januar 2022, og indtil de har modtaget økologirapporten – fødevarer som de vel og mærke sælger i dag. Dansk Erhverv mener derfor, at der er brug for en undtagelse til kravet i § 7, stk. 6, således at virksomheder der i dag markedsfører økologiske fødevarer, kan fortsætte med dette efter den 1. januar 2022 uden pause, selvom de endnu ikke har modtaget en økologirapport fra Fødevarestyrelsen, ellers risikeres det at store mængder fødevarer skal kasseres, og forbrugere ikke kan købe økologi i en periode.

Kapitel 13: Dokumentation vedrørende leverandøren af økologiske fødevarer m.v.

I § 26, stk. 1 fremgår det, at erhvervsdrivende, der er økologificeret, skal inden modtagelse af økologiske fødevarer mv. påbegyndes samt herefter med en frekvens, der løbende skal fastlægges og dokumenteres ud fra en risikovurdering, dog mindst én gang hvert kalenderår, kontrollere og dokumentere, at leverandøren er økologificeret eller omfattet af et økologificeringscertifikat.

Dansk Erhverv mener ikke, at man kan lave en risikovurdering af, om en leverandør vil miste sit økologcertifikat, endnu sværere bliver det at dokumentere dette. Vi foreslår derfor, at sætningen ”der løbende skal fastlægges og dokumenteres ud fra en risikovurdering” slettes, således at kravet forbliver det samme som tidligere, netop at den erhvervsdrivende mindst én gang om året skal kontrollere, at leverandøren er økologcertificeret.

Kapitel 14: Kontrolmyndighedernes adgang til dokumentation

I § 27, stk. 1 fremgår det, at erhvervsdrivende der ikke er økologcertificeret, men er underlagt almindelig kontrol, skal på forlangende af Fødevarestyrelsen udlevere dokumentation om køb og salg af økologiske fødevarer m.v. til og fra økologcertificerede erhvervsdrivende.

Vi mener, at kravet er for vidtgående, da den enkelte detailhandelsbutik ikke nødvendigvis ligger inde med denne form for dokumentation, da det i visse kæder håndteres på hovedkontoret. Dansk Erhverv foreslår derfor, at ”på forlangende” ændres til ”fremskaffes indenfor rimelig tid, fx 24 timer”.

Derudover forstår vi ikke brugen af ordet ”udlevere”. Tager Fødevarestyrelsen dokumentationen med sig, når de forlader virksomheden, eller er det noget som den erhvervsdrivende skal fremvise? Hvis det er det sidstnævnte, der menes, foreslår vi at ordet ”udlevere”, rettes konsekvent i hele bekendtgørelsen til ”fremvise”.

Bilag 2, afsnit 2.5: Forhandling af uindpakkede produkter af detailbutikker

I punkt 3 fremgår det, at der på anmodning fra Fødevarestyrelsen skal udleveres en opstilling over indkøb og salg i en specifik periode af specifikke produkttyper og/eller -grupper. Opstillingen skal vise de samlede indkøbte hhv. solgte mængder af uindpakkede produkter. Opstillingen skal sikre, at Fødevarestyrelsen kan foretage en let stikprøvekontrol af dokumentationen bag indkøbet hhv. salget på en given dag eller i en given periode.

Dansk Erhverv skal gøre opmærksom på, at der for detailbutikker, som er en del af en kæde, ikke nødvendigvis sker indkøb af varer, men i stedet levering af varer fra kædens hovedlager. Når varerne leveres fra kædelageret til butikken, er der ikke batchstyring på dem, i stedet modtager butikken en følgeseddel med varerne, hvor det fremgår, hvor mange kilo af den specifikke vare de har modtaget på en bestemt dato. Efterfølgende sælger butikken varerne (fx frugt) per styk. Det betyder, at der skal ske en omregning af de mængder, som butikken har modtaget, til det antal de sælger. Denne omregning kan butikspersonalet ikke lave, den skal foretages på hovedkontoret, og derfor må dokumentationen også indhentes fra hovedkontoret ved et kontrolbesøg.

Dansk Erhverv foreslår at ”indkøbte hhv. solgte mængder” ændres til ”indgående hhv. solgte mængder”. Desuden står der også i dette afsnit ”udleveres”, som beskrevet under bemærkningerne til kapitel 14, foreslår vi, at det ændres til, ”fremvises”.

I punkt 4, første del fremgår det, at hvis et uindpakket produkt af en bestemt type kun forefindes på økologisk form, gælder for denne produkttype kun kravet i nr. 1, forudsat at det kan afgøres ud fra dokumentationen vedrørende de modtagne partier, at der er tale om uindpakkede produkter, og forudsat produktet ikke indgår i en gruppe, jf. nr. 2, hvor der indgår produkter af en type, som også forefindes som uindpakket produkt på konventionel form.

Dansk Erhverv foreslår, at der efter sætningen ”dokumentation vedrørende de modtagne partier” tilføjes, ”eller på anden vis godtgøre”, da ikke alle butikker får detaljeret partidokumentation på varer modtaget fra deres hovedlager. Som beskrevet under kommentarerne til bilag 2, afsnit 2.5

modtager butikkerne i visse detailkæder blot en simpel følgeseddel med varerne, hvor det fremgår, hvor mange kilo af en specifik vare de har modtaget fra deres hovedlager på en bestemt dato. Vi mener desuden, at det relevante i forhold til at godtgøre, at et uindpakket produkt af en bestemt type kun forefindes på økologisk form, må være, at der ikke findes en konventionel variant af det pågældende produkt i butikken eller på dens lager.

I punkt 4, anden del fremgår det, at det er en betingelse, at der føres et register over hvilke uindpakkede produkter, der kun forekommer på økologisk form med dato for, hvornår forholdet er påbegyndt/ophørt. Ved ophør af forholdet skal lagerbeholdningen, i butik og på lager, straks opgøres for den pågældende økologiske produkttype.

Dansk Erhverv finder sætningen meget svær at forstå. Hvorfor skal lagerbeholdningen opgøres, hvis et uindpakket produkt ikke længere udelukkende forekommer på økologisk form? I dette tilfælde vil det forsimplede regnskabskrav nævnt i første del af punkt 4 jo bortfalde, og butikken vil derfor overgå til kravet om at dokumentere både indgående og udgående mængder. Som vi forstår sætningen nu, er den irrelevant, da det handler om den situation, hvor betingelsen i første del af punkt 4 ikke er opfyldt.

I punkt 4, tredje del fremgår det, at det desuden er en betingelse, at produkttypen udseendemæssigt adskiller sig fra produkttyper, som forefindes på uindpakket konventionel form.

Dansk Erhverv foreslår, at denne sætning slettes, da den er overflødig og alt for uklar. Det er allerede et tydeligt krav, at den pågældende produkttype kun må forefindes på økologisk form, og det forvirrer mere end det gavner at nævne udseende, som en yderligere parameter. Vi har svært ved at forstå, hvad der menes? Betyder det fx, at hvis en butik markedsfører en konventionel pæresort, som er lille og rund, og dermed kunne ligne et grønt æble, så kan de uindpakkede økologiske æbler ikke blive en del af det forsimplede regnskabskrav, selvom alle æbler i butikken er økologiske?

Med venlig hilsen,

Saoirse Eriksen
Chefkonsulent